



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Cæsarius præfuit Concilio Agathensi, eique primo loco ante omnes Metropolitanos subscripsit. Nimirum ob vices apostolicæ sedis. Edixit synodus uti singulis annis synodus generalis haberetur, cujus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

fuam eligendo; dein & ipsos dominos rerum (Alaricum videlicet Vvifgotthorum, ut ego interpretor, & Theodericum Ostrogotthorum Reges) per internuntios oravit, quem admodum docet auctor vitæ Cæsarij, ne alium quàm Cæsarium in Arelatenſi Eccleſia Episcopum conſtituerent. Quod & factum est. Hunc ego virum reperio primum ubique locum tenuisse inter Episcopos Gallicanos, & plurimis Conciliis generalibus præfuisse, in primis autem celeberrimo Concilio Agathensi in prima Narbonensi, ad quod convenerunt Episcopi octo provinciarum regni Gotthici, Arelatenſis nimirum, Alpium maritimarum, Narbonenſis primæ & secundæ, Aquitaniæ primæ & secundæ, Novempopulaniæ, & tertiæ Lugdunenſis. Nullus Episcopus aderat ex provincia Viennensi, tametsi propinqua valde eſſet, quia Vienna tum erat in regno Burgundionum.

III. Magnum illud Concilium permissu Regis Alarici congregatum eſſe conſtat ex præfatione ejus. Quæri autem poteſt qua auctoritate evocati fuerint Episcopi, utrum per præceptionem regiam, an verò per tracto-riam Cæsarij Episcopi Arelatenſis, ad quem ex veteri conſuetudine, & canone eccleſiaſtico, privilegioque præterea apoſtolice ſedis, pertinebat arbitrium & poteſtas congregandorum Conciliorum ex provinciis Gallicis. Primum dici poſſet eam in ſe curam traxiſſe Cæsarium, qui de celebranda ſynodo cogitaverat in ſeceſſu Burdigalenſi, ut docet Ruricius Lenovicenſis ad illum ſcribens. Exiſtimandum præterea eſt Alaricum, bonum alioqui Principem, & catholicis Episcopis, tametsi ipſe Arrianus eſſet, admodum favorabilem, non turbaiſſe ordinem in Gallia conſtitutum, atque adeo illibatam Cæsario ſervaiſſe auctoritatem ſuam. His argumentis probari poſſe puto ſynodum Agathenſem congregatam fuiſſe auctoritate litterarum Cæsarij, quas ille miſit ad ſingulos Episcopos regni Gotthici. Sed ut non egeamus argumentis facit teſtimonium ejuſdem Ruricij: qui ſe excuſans apud Cæsarium quòd Agathenſi Concilio non interfuisset, primum quidem abſentiam ſuam imputat infirmæ atque ægræ valetudini, tum accuſat tabellarium, cujus culpa factum erat ut Cæsarij litteræ, quibus eum evocabat ad ſynodum in Agathenſi urbe celebrandam, tardiùs ad eum pervenirent. Elegans eſt hic locus, & in primis dignus referri, utpote ab homine ſcriptus qui ſe ſciret Episcopum eſſe. *ſi ad tempus aliud, inquit, quod intimatis, (nimirum ad ſynodum in Tolofana urbe celebrandam anno ſequenti, de qua ad Ruricium reſcripſerat Cæsarius) ſi Deus vitam ceſſerit, venire*

vultis, nobis per hominem veſtrum maturiùs indicetis: quia litteras veſtras ad me modo tardiſſimè veniſſe ſignifico; tametsi nos pro dignitate, vel pro ſtate, non debemus tardiùs quàm alij commoneri, qui fortaſſe (ut minùs prudens dicam) merebamur ambiri. Quia ſi aliis nomen urbium præſtat auctoritas, nobis auctoritatem demere non debet urbis humilitas. Siquidem multò melius multòque eminentiùs eſt civitatem de ſacerdote quàm ſacerdotem de civitate noſcere.

IV. Hunc locum, qui corruptus eſt in editione Henrici Caniſij, nos olim correxi-mus ex ingenio. Ceterum non præteribo iſtum Ruricij locum quin illi adjungam alium vulgatiſſimum Hieronymi locum ex episto-la ad Evagrium, qui ſic habet: *Ubique fueris Episcopus, ſive Roma, ſive Eugubij, ſive Conſtantinopoli, ſive Rhegy, ſive Alexandria, ſive Thanis, ejuſdem eſt meriti, ejuſdem eſt ſacerdotij. Potentia divitiarum & paupertatis humilitas vel ſublioniorem vel inferiorum Episcopum non facit. Ceterum omnes Apoſtolorum ſucceſſores ſunt.* Nunc ad rerum ordinem redeo.

V. Concilio igitur Agathenſi præfuit Cæsarius, in quo multa conſtituta ſunt utiliter in publicum, eique primo loco ante omnes Metropolitanos ſubſcripſit, tametsi in aliena provincia, & Cypriano Burdegalenſi, ut arbitror, ordinatione poſterior. Quæ indicant extraordinaria quadam auctoritate id factum eſſe, nimirum ob vices apoſtolice ſedis. Porro cautum eſt canone lxxi. uti ſynodus, nimirum generalis, ſecundum conſtituta patrum, id eſt, Hilari Papæ & ſequentium haud dubiè Pontificum, annis ſingulis congregaretur. Curam verò & auctoritatem eligendi locum quò convenire deberent Episcopi in ſequenti ſynodo, tum etiam eos evocandi, relictam Cæsario fuiſſe, prout par erat, colligitur ex episto-la Cæsarij ad Ruricium; in qua conquerens de abſentia ejus, ſimulque eum redarguens quòd perſonam non direxerit vice ſua, demum addit Tolofam delectam eſſe celebrando futuro Concilio: *Indico pietati veſtre quia filius veſter Eudomius, ſi potuerit, hoc elaborare deſiderat, ut ſuperveniente anno Tolofa ſynodum Chriſto propitio habeamus; ubi etiam, ſi potuerit, Hiſpanos vult Episcopos convenire.* De Hiſpanis Episcopis quod ait, intelligendum eſt de his qui in ea Hiſpaniæ parte conſtituti erant quæ Gotthico imperio parebat, hoc eſt, in Hiſpania citeriori. Itaque optabat Eudomius alium anno ſequenti Episcoporum conventum agi, in quo, præter Episcopos Gallicanos, intereſſent etiam Episcopi Hiſpani, Vrgellenſis videlicet, Gerundenſis, Barcinonenſis, & reliqui illarum partium. Nam eos ſuæ non ita multò poſt auctoritati ſubjicere curavit Cæsarius, ut

statim dicitur. Ceterum synodum illam Tolosanam non fuisse habitam certum est, turbatis nimirum Gotthorum rebus, & furentibus post extinctum Alaricum belli reliquiis; quo præterea mortuo, Tolosa victricibus Clodovei armis cecidit, ab imperio Gotthorum distracta. Vix autem est ut inter arma subeat cogitatio congregandorum sacerdotum. Et fortassis hæc mala providebat Cæsarius, cum rescriberet ad Ruricum de consilio Eudomij, orans eum precibus suis ageret apud Deum uti tam sancto proposito favere velit pro sua erga Ecclesiam benignitate. *Et ideo orate*, inquit, *ut tam sancto desiderio suo Dominus tribuere dignetur effectum.* Falluntur ergo qui putant Concilium illud Tolosanum à Cæsario fuisse convocatum.

VI. Romanæ tum Ecclesiæ præsidebat Papa Symmachus, vir Gallicanis Episcopis acceptissimus. Pacatis post Clodovei victorias & mortem rebus Gotthorum, qui ultra Carcassonem latè in provincia Narbonensi & Hispania citeriori imperium tenebant, Cæsarius congregata alicubi synodo, ut ego arbitror, anno DXIII. ex ea scripsit ad Symmachum de iis quæ in Concilio illo decreta fuerant, ab eo petens ut decreta illa observari præciperet in Ecclesia Romana, ut una disciplina forma esset in Romana Ecclesia & in provinciis Gallicanis. Quod autem existimem Cæsarium ista scripsisse ex synodo quam, hoc facit, quod de rebus constitutis loquitur in aversione, ut solent epistolæ synodicae, & semper loquitur in numero plurali, *Postulamus, deprecamur, suggerimus.*

VII. Sequenti anno Cæsarius ad Symmachum misit Ægidium Abbatem & Messianum Notarium, nomine ejus petituros confirmationem privilegiorum Ecclesiæ Arelatensis ab apostolica sede concessorum. Illi verò petitionem ejus his verbis conceperunt: *Quantum in omnibus Ecclesiarum Pontificibus, quæ in toto orbe diffuse sunt, apostolica sedes sibi vindicat principatum, & synodalibus decretis firmior ejus præcellit auctoritas, tantum potestatis suæ provisione dudum à sese concessa debet inconcussa servare, quatenus Arelatensis Ecclesia fruatur privilegii sui, quæ nunc per aristitem Cæsarium seriem suæ petitionis insinuat, & quam hæcenus habuit potestatem vestra deprecatur auctoritate firmari; ut quod veneranda sedes quondam perenni sanctione custodiri præcepit, & pragmaticis specialiter decreta sunt constitutis, beatitudinis vestre præceptis suis etiam nunc confirmet auctoritas. Aqueus etiam civitatis Episcopum sanctitatis vestre moneri præcipite constitutis ut dum à Metropolitanano antistite Ecclesiæ Arelatensis ad synodale Concilium fuerit evocatus, vel aliqua ordinationis causa eum sibi postu-*

let religio divina necessarium, minimè venire frustretur. quatinus ea quæ longævus seculis præcorum sanxit auctoritas, vobis præsulibus præsentibus futuræque ætati inviolata serventur.

VIII. Ex hoc libello precum nonnulla colliguntur notatu digna. Primò, contemdisse Cæsarium privilegia Arelatensis Ecclesiæ fuisse perenni sanctione decreta à Pontificibus Romanis. Unde patet parem in hoc esse causam Ecclesiæ Arelatensis & Thessalonicensis, & quæ supra dicta sunt de Thessalonicensis, quod perpetua essent, trahi debere ad Arelatensem. Deinde, privilegia Arelatensis Ecclesiæ pragmaticis specialiter decreta fuisse constitutis, id est, Principum edictis & rescriptis, quæ tamen hodie non extant. Demum, Cæsarium non petisse statim confirmationem privilegiorum Ecclesiæ suæ, sed quo primùm tempore passus contradictionem est ab Episcopo Aqueusensi secundæ Narbonensis Metropolitanæ, qui recusabat ire ad Concilia Cæsarij. Itaque si ea occasio non incidisset, abstinuisset fortassis Cæsarius à petenda confirmatione; ac nihilominus usus fuisset auctoritate sedis suæ, qua eum usum vidimus diu ante hunc annum. Nam & antea Pallium, quod erat insigne Vicariorum sedis apostolicæ, Romæ acceperat à Symmacho; ut statim dicitur.

IX. Accepto libello, Symmachus ad Cæsarium rescripsit rationabile esse ut sancta Arelatensis Ecclesia propriis privilegiis perfruatur, & quod vetustas præstitit, & patrum auctoritas roboravit, novam non debere violare præsumptionem. (Quod dictum esse adversus Episcopum Aqueusensem dubitare non sinit libellus precum.) servanda tamen esse ceterarum Ecclesiarum privilegia. Tum addit: *Manentibus siquidem his quæ patrum constituta singulis Ecclesiis concesserunt, decernimus ut circa hæc quæ tam in Gallia quam in Hispania provinciis de causa religionis emerferint solertia tuæ fraternitatis invigilet; & si ratio poposcerit presentiam sacerdotum servata consuetudine unusquisque tuæ dilectionis admonitus auctoritate conveniat.* Hæc Symmachus, novum jus Arelatensi Episcopo tribuens quoad Hispaniam provinciam, id est, eam Hispaniarum provinciam quæ in regno Gotthorum constituta erat; in quam imperium suum proferre cogitaverat Cæsarius ante constitutionem Symmachi, ut supra vidimus. Decernit autem ut si controversia incidens amputari potuerit in Concilio Cæsarij, Dei hoc meritis applicetur, alioquin existens negotij qualitas ad sedem apostolicam Cæsario referente perveniat. Quod constitutum est juxta superiorum Pontificum rel-